

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Кафедра німецької філології

«Затверджую»

Проректор

з науково-педагогічної роботи

проф. Михайлишин Г.Й. _____

« » _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика навчання основної іноземної мови»

(німецької)

Галузь знань: 01. Освіта

Спеціальність: 014. Середня освіта

Спеціалізація: 014.02. Мова і література (німецька)

ОКР: бакалавр

факультет іноземних мов

Робоча програма з «Методики навчання основної іноземної мови» (німецької) для студентів III курсу спеціальності 014. Середня освіта; спеціалізації 014.02. Мова і література (німецька). « » 2018. 14 стор.

Розробник: Маруневич Божена Михайлівна, доцент кафедри німецької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології
Протокол від _____ 2018р. №1

Завідувач кафедри
_____ (Остапович О.Я)

Схвалено навчально-методичною радою факультету
Протокол від 24 вересня 2018 р. №1
« ____ » _____ 2018 р.

Голова _____ (Угринюк Р.В.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,0 V сем. – 3,0 VI сем. – 3,0	Галузь знань 01.Освіта	Нормативна	
	Спеціальність 014. Середня освіта	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		3-й	
Загальна кількість годин – 180 V сем. – 90 VI сем. – 90		Семестр	
		5-6-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3 год.	Спеціалізація 014.02. Мова і література (німецька)	год.	
		Практичні, семінарські	
		5 сем. – 34 год. 6 сем. – 34 год.	
	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		5 сем. – 56 год. 6 сем. – 56 год.	год.
		Вид контролю:	
	5 сем. – екзамен 6 сем. – екзамен		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 38% : 62%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Інтеграція України в Європейське співтовариство та її участь в глобальних процесах значно актуалізували потребу в підвищенні рівня володіння німецькою мовою громадянами нашої країни. Окрім потреби німецької мови для сфер торгівлі, туризму, міжнародних відносин значно зросло її використання в галузі освіти. Співпраця науковців і педагогів з колегами за кордоном, а також участь українських студентів і учнів у різноманітних програмах обміну, конкурсах і т. ін. вимагають від них високого рівня володіння іноземною мовою, чого можливо досягти тільки за умови підвищення стандартів навчання німецької мови на всіх рівнях освітньої системи. Традиційні підходи до навчання іноземної мови як предмета шкільної програми, а не життєво необхідного вміння здійснювати ефективну іншомовну комунікацію, посилені академічними традиціями викладання філологічних дисциплін в університетах, більше не задовольняє потреб сьогодення. Сьогодні, Рада Європи вважає багатомовність її громадян та високі стандарти освіти запорукою економічного розвитку країн-учасниць, тому нею були розроблені міжнародно визнані стандарти володіння іноземними мовами, основні з яких відображені в Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти (2001). Цей документ використовується найвищими інституціями управління освітою та незалежними центрами оцінювання у багатьох країнах світу як надійне джерело встановлення стандартів, яких потрібно досягти на різних рівнях освіти. Україна також приєдналася до цього процесу і почала встановлювати рівні володіння німецькою мовою, на які слід орієнтуватися випускникам загальноосвітніх, вищих навчальних закладів, здобувачам наукового ступеня доктора філософії та вчених звань. Проте, існує невідповідність між тим, що рекомендується, та реальною ситуацією, і досягнення цих стандартів буде залишатися нездійсненою мрією до тих пір, поки стандарти навчання німецької мови в школах і університетах не будуть суттєво підвищені. Саме це є основною **метою** нової Програми методичної підготовки вчителя на рівні бакалавра, розробленої в рамках спільного проекту Британської Ради в Україні та Міністерства освіти і науки України «Шкільний вчитель нового покоління», яка і представлена у цьому документі.

Основним **завданням** є розвинути у студентів розуміння ключової ролі умінь при комунікативному навчанні німецької мови в загальноосвітніх навчальних закладах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти**:

1. аналізувати навчальний матеріал, який спрямований на формування мовленнєвих умінь, і визначати його мету;
2. відбирати автентичні тексти для читання та аудіювання, створювати завдання для різноманітних і навчальних цілей;
3. визначати проблеми, з якими учні можуть зіткнутися при оволодінні рецептивними і продуктивними вміннями;
4. розробити серію завдань, які зорієнтовані на розвиток продуктивних умінь, з урахуванням потреб учнів і різноманітних навчальних цілей ;
5. планувати серію завдань, які інтегрують вміння сприймати на слух, говорити, читати та писати німецькою мовою;
6. розробляти плани уроків для використання з певною групою учнів;
7. оцінювати підручники на предмет використання в конкретному навчальному контексті;

8. відбирати існуючі тести та розробляти нові для поточного та підсумково-ого оцінювання учнів;
9. оцінювати уміння учнів сприймати на слух, говорити, читати та писати німецькою мовою, використовуючи існуючі критерії;
10. визначати різні типи помилок в усному та писемному мовленні учнів і реагувати на них відповідно;
11. рефлексувати над власним навчанням у змістових модулях 3 і 4.

Ключовою компетентністю, на яку спрямований курс «Методика навчання основної іноземної мови» (німецької), є здатність особистості до ефективної професійно-методичної діяльності у середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

Іншими компетентностями є:

- 1) професійно-орієнтована комунікативна компетентність** – здатність особистості брати участь в іншомовному міжкультурному спілкуванні, яка розглядається як комплексна система взаємозв'язаних компонентів: знань, умінь та навичок.
- 2) методична компетентність**, компонентами якої є окремі компетенції:
 - знання про основні теоретичні положення методики навчання німецької мови: цілі, зміст, методи, принципи та засоби навчання;
 - знання про методи та методичні прийоми формування мовної компетенції;
 - знання про особливості організації та планування навчально-виховного процесу на початковому, середньому та старшому етапах навчання;
 - розуміння потреб учнів у вивченні німецької мови та здатність знаходження шляхів для їх задоволення;
 - здатність рефлексувати над процесами вивчення німецької мови учнями;
 - здатність враховувати психологічні та соціальні чинники, що впливають на поведінку учня під час навчання;
 - розуміння концепції навчальної автономії учнів та її вплив на процеси навчання і учіння;
 - здатність планувати навчання мовних аспектів у комунікативних контекстах.

Таким чином, у результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- оволодіти ґрунтовними знаннями теорії навчання німецької мови та володіти основними методичними поняттями;
- свідомо обґрунтовувати підходи до навчання, навчальні методи та методичні прийоми;
- визначати навчальні потреби учнів з німецької мови та навчальні дії і матеріали для задоволення цих потреб;
- спостерігати за ходом уроку німецької мови;
- аналізувати мовний матеріал, запланований на уроці;
- визначати цілі, завдання та результати учіння на урок та серію уроків;
- розуміти принципи рефлексії, співпрацювати з колегами, обмінюючись досвідом та знаннями;
- слідкувати за новими тенденціями в галузі навчання іноземних мов;
- розуміти концепцію навчальної автономії учнів та розвивати власну навчальну автономію.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Формування компетенції в аудіюванні	
Заняття	Зміст
1.	Характеристика аудіювання як рецептивного виду мовленнєвої діяльності. Труднощі аудіювання.
2.	Етапи навчання аудіювання. Вимоги до текстів з аудіювання.
3.	Система вправ для навчання аудіювання.
4.	Засоби контролю розуміння прослуханого аудіотексту.
Тема 2. Формування компетенції в говорінні	
1.	Характеристика говоріння як продуктивного виду мовленнєвої діяльності. Основні види усного мовлення: монолог та діалог, їх характерні ознаки.
2.	Дидактико – методичні етапи навчання усного мовлення. Фактори усної комунікації. Характеристика комунікативної ситуації.
3.	Система вправ для навчання монологічного мовлення.
4.	Суть і характеристика діалогічного мовлення.
5.	Система вправ для навчання діалогічного мовлення.
Тема 3. Формування компетенції в читанні	
1.	Характеристика читання як рецептивного виду мовленнєвої діяльності. Функція та роль читання у навчанні німецької мови.
2.	Основні види читання та його психо-фізіологічні механізми. Труднощі навчання читання іноземною мовою.
3.	Навчання техніки читання. Основні види вправ з техніки читання.
4.	Навчання читання як виду мовленнєвої діяльності. Вправи для формування умінь аналітичного та синтетичного читання.

Тема 4. Формування компетенції у письмі.	
1.	Характеристика письма як продуктивного виду мовленнєвої діяльності. Психолінгвістичні механізми письма.
2.	Навчання техніки письма: каліграфії, орфографії. Основні види вправ для формування рецептивно-репродуктивних видів письма.
3.	Етапи навчання писемного мовлення. Вправи для формування умінь писемного мовлення.
4.	Письмо як засіб навчання та контролю. Контрольні роботи та завдання.

Змістовий модуль 2.

Тема 1. Навчання планування	
Заняття	Зміст
1.	Планування навчального процесу з німецької мови. Функція та зміст планування. Форми планувальної діяльності.
2.	Вимоги до уроку німецької мови. Типи і структура уроків. Планування серії уроків по темі.
3.	Аналіз уроку німецької мови. Планування уроку і структура та компоненти уроку. Схема плану-конспекту уроку.
4.	Планувальна діяльність вчителя. Складання річного та тематичного планування. Написання конспекту уроку.
5.	Презентація конспекту уроку.
Тема 2. Контроль у навчанні німецької мови	
1.	Контроль як складова частина у системі навчання іноземних мов. Функції, види та форми контролю.
2.	Тестовий контроль. Об'єкти контролю. Структура тексту.
3.	Загальноєвропейська класифікація рівнів володіння іноземними мовами.
4.	Вимоги національного навчального плану рівнів володіння іноземною мовою.
Тема 3. Позакласна робота з німецької мови	

1.	Мета і психолого-педагогічні аспекти позакласної роботи з німецької мови.
2.	Принципи організації позакласної роботи з німецької мови.
3.	Форми позакласної роботи з німецької мови. Етапи підготовки і проведення.
4.	Презентація.
Тема 4. Індивідуалізація процесу навчання.	
1.	Цілі та завдання індивідуалізації процесу навчання.
2.	Види індивідуалізації та психологічна структура індивідуальності.
3.	Атлас індивідуально-психологічних особливостей учнів.
4.	Види вправ, розрахованих на учнів з різним рівнем володіння мовленням.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма навчання						
	Усього	у тому числі					
		лекції	практ.	лаб.	інд.	самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	7	
Змістовий модуль 1. Підготовка до навчання							
Тема 1. Формування компетенції в аудіюванні.	22	-	8	-	-	14	
Тема 2. Формування компетенції в говорінні.	24	-	10	-	-	14	
Тема 3. Формування компетенції в читанні.	22	-	8	-	-	14	
Тема 4. Формування компетенції в письмі.	22	-	8	-	-	14	
Разом за змістовим модулем 1	90	-	34			56	
Змістовий модуль 2. Підготовка до навчання.							
Тема 1. Навчання планування.	24	-	10	-	-	14	
Тема 2. Контроль у навчанні НМ.	22	-	8	-	-	14	
Тема 3. Позакласна робота.	22	-	8	-	-	14	
Тема 4. Індивідуалізація процесу навчання	22	-	8	-	-	14	
Разом за змістовим модулем 2	90	-	34	-	-	56	
Усього годин	180	-	68	-	-	112	

5. Теми практичних занять

№ З/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Формування компетенції в аудіюванні.	8
2.	Формування компетенції в говорінні.	10
3.	Формування компетенції в читанні.	8
4.	Формування компетенції в письмі.	8
5.	Навчання планування.	10
6.	Контроль у навчанні НМ.	8
7.	Позакласна робота з НМ.	8
8.	Індивідуалізація процесу навчання.	8
Разом		68

6. Самостійна робота

1.	Навчання аудіювання.	14
2.	Навчання говоріння.	14
3.	Навчання читання.	14
4.	Навчання письма.	14
5.	Навчання планування.	14
6.	Контроль у навчанні НМ.	14
7.	Позакласна робота з НМ.	14
8.	Індивідуалізація процесу навчання.	14
Разом		112

7. **Методи навчання:** практичні заняття у формі бесіди, дискусії, ділової гри, підготовка творчих завдань і повідомлень на задану тему.

8. Методи контролю:

Система контролю та оцінювання навчальних досягнень з методики навчання основної іноземної мови охоплює :

- поточний контроль (усне опитування та тестові завдання);
- модульний контроль (підсумкова к/р);
- підсумковий контроль (екзамен).

9. Система оцінювання знань з курсу методики навчання ОІМ

Форма контролю – екзамен

Шкала оцінювання

Таблиця 1

Контроль	Аудиторна робота	Самостійна робота	Підсумкова контрольна робота	Всього
Ваговий коефіцієнт	10	5	5	
Максимальна к-ть балів	50	25	25	100
	“5” – 50 “4” – 40 “3” – 30 “2” – 20	“5” – 25 “4” – 20 “3” – 15 “2” – 10	“5” – 25 “4” – 20 “3” – 15 “2” – 10	

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок

Таблиця 2.

Рівень навчальних досягнень	Бали			Критерії оцінювання
	Націон. шкала	Шкала ECTS		
		2....5	1....100	
Високий	5	90-100	A	Демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, вільно висловлює свої думки, робить аргументовані висновки. висловлюється без утруднень у доборі виразів, чітко й логічно формує думку й точку зору, представляє чіткі висловлювання на складні теми; виконує завдання, не передбачені програмою; вільно використовує знання для виконання поставлених завдань.
Достатній	4	75-89	B,C	Демонструє достатні знання навчального матеріалу, вільно висловлює свої думки узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у формулюванні висновків; представляє детальні висловлювання, наводячи аргументи; виконує завдання, передбачені програмою; має стійкі навички на виконання практичних завдань.

Задовільний	3	60-74	D,E	Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; відтворює певну частину навчального матеріалу, має елементарні нестійкі навички виконання практичних завдань; може вживати серії виразів, щоб будувати прості зв'язні висловлювання, може переказати зміст прочитаного, але допускає помилки у мовленні, не вміє аргументувати свою точку зору.
Низький	2	35-59	Fx	Має фрагментарні знання (менше половини навчального матеріалу), відсутні уміння висловлювати свою думку; виконують частину завдань за допомогою викладача; допускає суттєві помилки.
Незадовільний	1	1-34	F	Не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання з допомогою викладача; може використовувати лише прості речення та вирази для висловлення думки; допускає грубі помилки.

10. Методичне забезпечення

Базовий і допоміжні підручники, додатковий навчально-методичний матеріал, нормативні документи, ілюстративний матеріал.

11. Рекомендована література

Базова

№	Підручник	К-сть примірників у бібліотеці
1.	Жовківський А. М. Методичні засади навчання німецької мови в середній школі: навчальний посібник / А. М. Жовківський, В. І. Кушнерик. – Чернівці: Книги – XXI, 2007.-168с.	14 примірників
2.	Маруневич Б. М. Навчально-методичний посібник з курсу методики навчання німецької мови «Hören und Sprechen». – Івано-Франківськ: Гостинець, 2005. – 40с.	електронний ресурс
3.	Маруневич Б. М. Навчально-методичний посібник з курсу методики навчання німецької мови «Sprachlernspiele für den Deutschunterricht». – Івано-Франківськ: Гостинець, 2006. – 40с	електронний ресурс
4.	Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник /Колектив авторів під кер. проф. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002 – 328с.	4 примірники та електронний ресурс
5.	Рогова Г. В. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / Г. В. Рогова, Ф. М. Рабинович, Т. Е. Сахарова. – М.: Просвещение, 1991. – 287с.	6 примірників

Додаткова література

1. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорению на иностр. языке: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1985. – 160с.
2. Іноземні мови // Науково-методичний журнал. – К.: Київ. держ. лінгв. ун-т: в-во «Ленвіт» (щорічні видання)
3. Методика обучения немецкому языку в средней школе / Под ред. В. А. Бухбиндера. – К. : ВП, 1984. – 201 с.
4. Storch, Günther . Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik. – München: Fink Verlag, 1999. – 326 s.
5. Spiele für den FU/Claudia Koliander. – Wien: Sprachenreferat, 1999. – 110 s.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.library.ukma.edu.ua/> - нове (<http://www.library.ukma.kiev.ua/>)
2. <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
3. <http://www.nbu.gov.ua/>
4. <http://dnpb.gov.ua/ua/>